

1362

מדינת ישראל
הכנסת

סגן

פרוטוקול מס. 21 / ב'

מישיבת ועדת העבודה, שהתקיימה ביום א', כ"ה בשבט,
תשי"ז - 27.1.57, בשעה 10.30.

נוכחו - חברי הוועדה:

ע. גוברין - היו"ר
כ"צ הראל
ח. מגורי-כהן
מ. קלמר
י. ריפתין
א. שוטסק

סדר-היום: חוק הגנת השכר.

- - - -

היו"ר ע. גוברין: אני פותח את הישיבה.

סעיף 21 (קורא).

לפני שנדון בסעיף זה, רצוני להודיעכם כי היועץ המשפטי - מר בר-גיב - חולה, והוא בקש את סליחת החברים על כי הוא אינו יכול להשתתף בישיבה זו.

מ. קלמר: מה יעשה, בינתיים, הפועל?

י. ריפתין: הסעיף הזה הוא חלקי, הוא נעשה לפי שיטה מסוימת. אם חברי הוועדה זוכרים, אותה שיטה אומרת שיהיה צו השלום של המסונה, ולמסונה אין הגבלה בזמן. אני חולק על כל הסעיף הזה. אינני מציע שהפניות יהיו לבית-המשפט, אלא למסונה אשר יהיה חייב לתת צו השלום.

מ. קלמר: רצוני לשאול: צו השלום יוצא אחרי תאריך מסויים. יש מועד לצו השלום, הוא מחכה עד תום המועד, ולאחר מכן הוא מגיש לבית המשפט השלום. אינני זוכר אם אנחנו הגבלנו את בית המשפט בזמן. הרי כל עוד השופט לא דן בזה, אז אין מה לעשות. מה עושה, בינתיים הפועל?

ש.פ.

היו"ר ע. גוברין:

כל השאלות הללו נשאלו כבר בסעיף 20, אשר אנחנו
טרם הכרענו בו.

בסעיף 20 היה כך: נניח שהוא חייב, אז במקרה
הטענות של חבר הכנסת ריפתין קשורות לסעיף 19.
זה אין טענות. (קורא סעיף 20).

חבר הכנסת טען שלא יהיה בכלל מספס.
מר בר-ניב הסביר את הענין. אתה אינך יכול לסנוע בית-מספס.

מה עושה פועל כזה? שאלה כזו נשאלת לגבי
כל אחד ואחד במדינה. לדעת, עלינו לשאול את היועץ המשפטי בקשר
לזמן.

אני מציע שאנו נקבל את סעיף 21, והיה - אם
יחול שינוי בסעיף 20, אזי ממילא סעיף 21 יוצא או יסונה.

מ. קלמר:

יש סתירה בדבר. תוך 7 ימים שופט שלום צריך
לפסוק אחרת. ואם הוגשה בקשה תוך 7 ימים, הרי
לפי סעיף 20 אני יכול לאמור כי במשך 7 ימים אלה הנס הזה צריך להתרחש;
ואילו בסעיף 21 הזמן הוא לגמרי בלתי-מוגבל. מכאן אני אומר שישנה
סתירה בין סעיף 20 לסעיף 21.

א. שוסטק:

הפרוצדורה היא בידי בית המשפט. השופט חייב,
תוך 7 ימים, לקבוע לא את הפסק אלא אם יש מקום
להתנגדות או לא. בסעיף 20 כתוב שהוא רשאי להגיש את ההתנגדות תוך 7
ימים. השופט איננו מוגבל.

י. ריפתין:

אני הצעתי שאנו נוציא מכאן את בית המשפט,
ושיהיה כתוב ממונה; שהממונה יתן צו ערעור
לממונה הראשי, והוא יפסוק תוך שבוע ימים. אבל שמעתי ספי היושב-ראש
ניסה של סנקציות. אני רוצה לומר שאם יתברר שישנה צרה כזו שאי אפשר
להוציא הצעה הגיונית, אז אציע הצעה שתגביל את בית המשפט השלום; ואם
לא, אז אציע בית דין מיוחד. אינני רוצה להסכים שפה תיקבע פרוצדורה
בלי זמן.

היו"ר ע. גוברין:

אני מציע לקבל סעיף 21, וזה על תנאי: שלא
יהיה בית מספס - אז חלק מהחברים התנגדו לגופו
של הענין, ומר בר-ניב טען שאי אפשר לחוקק כך את החוק.

פונה עובד או ארגון עובדים לממונה, ואחרי
טענות וכו', הממונה מוציא פסק דין. אבל המעביד טוען אחרת - שהוא בכלל
לא העסיק פועלים אלה. לגבי סעיף זה אמרנו, שהיועץ המשפטי יוועץ
עם משרד המשפטים, ויראה אם הצעת חבר הכנסת ריפתין היא אפשרית מבחינה
חוקית.

ההחלטה והוצאת פסק הדין תהיה בידי הממונה
או הממונה הראשי.

אם היועץ המשפטי יראה שתקוני חבר הכנסת
ריפתין אינם נאים בחשבון, אז הוא יציע בית דין מיוחד ודעתו תהיה דעת
הרוב, אז אנחנו נשנה את הסעיף הזה. ולכן, אני אומר שאנו נקבל סעיף 21
על תנאי.

א. שוסטק:

אני מקבל את הסעיף הזה. אני רוצה רק להעיר שיש לתקן כאן שתי מלים: כתוב "כאן" "אלא אם עבר המועד..." , ואני מציע "אלא לאחר תום המועד..."

מ. קלמר:

אציע, כסם ועדת העבודה, שהיא רואה צורך בחקיקת חוק להגנת בתי-דין לעניני עבודה.

היו"ר ע. גוברין:

אני חוזר ומציע שאנו נקבל את הסעיף 21 לפי אותם התנאים שצויינו כאן.

סעיף 22 (קורא).

ב"צ הראל:

מה זה: "ההודעה תישלח לפי מען המעביד או מען המפעל"? האם זה יגיע?

אני מציע שיהיה כתוב "ומען המפעל".

סעיף 22 נתקבל

היו"ר ע. גוברין:

סעיף 23 (קורא).

מחוץ לקנס שהמעביד צריך לשלם, הוא יצטרך לשלם 3% מסכב העבודה.

מ. קלמר:

אני חושב שאני בעד זה שלא תהיה רביית נשכר לפועלים. זה לא יכול להיות גם זה וגם זה. זה יותר מדי. תפסת מרובה - לא תפסת.

אני נכון לדלוג על סעיף זה על מנת שלאחר מכן נקבל ביאורים.

היו"ר ע. גוברין:

אני נכון גם להקטין את האחוז הנקוב כאן. יש הוצאות וזה בחוץ. אני חושב שאם המעביד ידע שהוא צריך לשלם 50 לירות, אזי הוא ישתדל לשלם לפועלים. אני מציע להתייעץ עם מר בר-ניב.

סעיף 24 (קורא)

סעיף 24 נתקבל

היו"ר ע. גוברין:

סעיף 25 (קורא)

מעביד חייב לנהל פנקס בדבר שכר העבודה המגיע לעובדיו. שם הוא יציין את הפרטים. אבל זה עלול לגרום הפסד אם הוא לא ירשום.

ואתן דוגמה: כרובת עבדה אצלי, ואם שתקן את המרצפות אצלי, ואני לא שלמתי להם. הם פונים למסונה לדעתי, זה צריך להנות כתוב בחוק.

מ. קלמר:

צריכה להיות הגדרה: מעביד מה הוא.

היו"ר ע. גוברין:

חבר הכנסת ריפתין הציע לכתוב את הסעיף
בצד השלילי במקום הצד החיובי.

אתן דוגמה: עוזרת בית עובדת חודש ימים.
המעביד אינו משלם לה את תשלומה; היא פונה למסונה, והוא אומר לה
כי המעביד לא סוגדר ברשימה. בחוק כתוב הצד החיובי של הדבר; כתוב
שם על מי זה חל, ולא על מי זה אינו חל.

ה צ ב ע ה

סעיף 25 - נתקבל

י. ריפתין:

אני חושש מפני החוק הזה. יש לו "חורים"
אשר דרכם עלולים להסתתר דברים. אולם בענין

זה צריך חוק כללי.

הכוונה כאן היא שזה יחול על הרוב המכריע
של הציבור. אינני רוצה לחכות עד אשר שר העבודה יאמר על מי זה חל.
אני רוצה שהוא יאמר על מי זה אינו חל.

זאת ועוד: ברור הדבר ששר העבודה יאמר
שאסור לנהל פנקסים; הוא יאמר: אין זה חל על עוזרות בית. מכל מקום,
כך נראים לי פני הדברים.

היו"ר ע. גוברין:

אני מצטער מאד. המדובר הוא על מספר
העובדים. האיש בא, עובד; אם אין לו
כדי שלא יהיו בירורים אם עבדתי ואם לא עבדתי,
בא החוק הזה ואומר: עליך לא רק לנהל פנקס, אלא פנקס עם פירוט אשר
יסיל עליך שר העבודה. זו לדעתי, הכבדה.

יש כל מיני סוגים של עובדים בבת-חדושת
ובמוסדות שונים; אין קבלות מיוחדות לעובדים. לכן בא שר העבודה ואומר:
אני רוצה להטיל עליך חובות. ולדעתי, הגיוני הדבר שאין הוא מטיל
חובות אלו על מעביד אחד אשר לו פועל אחד בלבד. על כן אני אומר, ייגדום
זק לפועלים בדרך זו, ולפיכך אני אומר שיש לבסח את הדברים על הצד
החיובי ולא על הצד השלילי. אני סבור שהערת חבר הכנסת ריפתין אין לה
יסוד.

ב"צ הראל:

עד אשר אמר יושב הראש את דבריו, היה לי
זמן לחשוב. אני חושב כי ענין סוגי המעבידים
אינו בסדר. מה זה נוגע לכאן? ברוב הארצות קובעים את מספר העובדים
בבתי המלאכה - נגיד 6 עובדים; ולמעלה מ-6 - זה תעסיה.

לכן אני מציע, שבחוק ייקבעו סוגי
העובדים.

היו"ר ע. גוברין:

אני מציע שאנו ניוועץ לגבי סעיף זה.
סעיפים 26, 27, 28, 29, 30 : (קורא)

סעיפים 26, 27, 28, 29, 30 - נתקבלו

ד. ריפתין:
רציתי להוסיף, כי כאן המקום לקבוע
שתי תקנות: תקנה הנוגעת לפצויים
למפוטרים. זהו דבר מסריאלי, אם הכנסת מקבלת חוק, אזי שלא תהיה
אפליה לגבי קבלת שכר עבודה, ללא הבדל של מין, לאום ודת. אני
חושב שמעוף כזה צריך להיות מלווה בסנקציות משפטיות.

אינני רואה שום סיבה, מדוע בחוק ישראלי
שני הדברים הללו לא יהיו בחוק?

ב"צ הראל:
פיצויים, אין זו זכות סוציאלית?

היו"ר ע. גוברין:
בהסכמת כולם אנחנו דלגנו על הסעיף העיקרי
של החוק האומר, מה זה שכר. כאשר נחזור
לסעיפים הללו, לחבר הכנסת ריפתין הרשות להציע תוספות והצעות.

הישיבה ננעלה בשעה 11.30.